
Rok 1964 (nr 9 i 10)

Palestra 51/9-10(585-586), 187-189

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PALESTRA

PRZED LATY

Rok 1964 (nr 9 i 10)

Wspomnienia pośmiertne

DR ZYGMUNT FENICHEL

W dniu 2 czerwca 1964 r. w Izraelu zmarł dr Zygmunt Fenichel.

Zmarły po ukończeniu studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim, rozpoczął siedmioletnią praktykę adwokacką jako aplikant w krakowskich kancelariach adwokackich, po czym – już jako samodzielny adwokat – zaczął pracować od roku 1926.

W zawodzie swoim wybił się nie tylko jako doskonały znawca prawa cywilnego i prawa procesowego, ale przede wszystkim jako wybitnie twórczy umysł w dziedzinie wiedzy prawniczej.

Od roku 1932, to jest od roku uzyskania prawa wybieralności do władz adwokackich, wybierany był do władz samorządowych Izby Adwokackiej w Krakowie. Po wyzwoleniu był również, w okresie 1946–1951, członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie.

Jego kancelaria w Krakowie należała do najpoważniejszych biur adwokackich, była chlubą palestry krakowskiej, on sam zaś cieszył się jak najlepszą opinią wytrawnego doradcy i rzecznika w sprawach cywilnych. Piastowane przez niego godności w Radzie Adwokackiej były dowodem uznania i zaufania, jakim darzyli go koledzy.

Przez całe życie Zygmunt Fenichel był namiętym bibliofilem. Toteż często można go było spotkać w księgarniach, w starych krakowskich antykwariatach, poszukującego źródeł do swych prawniczych opracowań. Rozczytywał się w fachowym piśmiennictwie, a dzięki swej mrowczej pracowitości i fenomenalnej pamięci zdobył tak rozległą wiedzę, że był po prostu jakby żywą encyklopedią prawa.

Ale nie tylko wchłaniał w siebie zdobywane w księgarniach wiadomości. Umiał je przetwarzać, tłumaczyć na dzisiejszy język, umiał przestarzałym formom nadać nowe, żywe tchnienie, aktualizować treść często już zdezaktualizowanych norm prawnych. Pozostawił ogromną spuściznę, obejmującą niezliczoną ilość monografii, podręczników i komentarzy, wydawanych w postaci książek, broszur i niezliczonych artykułów umieszczanych w prasie zawodowej, a nawet i popularnej.

Główną jednak dziedziną jego aktywności naukowej było prawo pracy, prawo handlowe i procedura cywilna. Jego komentarze do prawa pracy, jego kodeks ubezpieczeń społecznych, zarys polskiego prawa robotniczego, komentarz do kodeksu handlowego, napisane wspólnie z prof. Tadeuszem Dziurzyńskim, są wybitnymi pracami i mają znaczenie fundamentalne, studia zaś jego nad polskim prawem prywatnym i procesowym, rozsiane w posta-

ci niezliczonych artykułów w rozmaitych przedwojennych pismach krakowskich, lwowskich i warszawskich, stanowią zbiór o wyjątkowej, nieprzemijającej wartości prawniczej.

Znalazłszy się po wojnie w Izraelu, nie zaniedbał pracy naukowej i publicystycznej, o czym świadczą liczne artykuły, eseje i rozprawy naukowe, ogłaszane w miejscowych czasopismach fachowych. W roku ubiegłym wydał obszerną monografię pt. „Prawo o pracy w godzinach nadliczbowych i o urlopach”, wydane nakładem Wydziału Prawnego Histadrutu.

Nie tylko więc w literaturze prawniczej polskiej, ale również – już po wyemigrowaniu – w literaturze izraelskiej dr Zygmunt Fenichel zdobył sobie wybitną i trwałą pozycję.

Dr Tomasz Aschenbrenner

Przegląd ustawodawstwa

2. ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA WADLIWEJ PRODUKCJI I KIEROWANIU DO OBROTU WYROBÓW ZŁEJ JAKOŚCI

Już na podstawie dekretu z dn. 4 marca 1953 r. o wzmożeniu walki z produkcją złej jakości. (Dz.U. Nr 16, poz. 83) zostało uznane za przestępstwo świadome wprowadzenie do obrotu, zbywanie lub oddawanie do użytku wyrobów przemysłowych złej jakości. Art. 1 § 1 dekretu stanowi, że sprawcy określonego w tym przepisie przestępstwa podlegają karze więzienia od lat 5 do lat 10) w wypadku, gdy sprawca czynu wyrządzi wielką szkodę interesom obronnym kraju lub interesom w dziedzinie obrotu z zagranicą.

Tej samej dziedziny zwalczania produkcji złej jakości dotyczy uchwała nr 226 Rady Ministrów z dn. 29 lipca 1964 r. w sprawie środków zmierzających do przeciwdziałania wadliwej produkcji i kierowaniu do obrotu wyrobów złej jakości (M.P. Nr 55, poz. 262). Uchwała zobowiązuje właściwe państwowe jednostki organizacyjne, przede wszystkim zjednoczenia ogólnobranżowe, do systematycznego prowadzenia kompleksowych prac nad poprawą jakości produkowanych w danej branży wyrobów oraz nad usunięciem przyczyn produkcji złej jakości. W tym celu mają być stosowane różnorodne środki techniczne i ekonomiczno-organizacyjne. Obok tego rodzaju środków uchwała wymienia także niektóre środki o charakterze prawnym, mające służyć poprawie produkcji wyrobów przemysłowych. Do środków tych należy zaliczyć:

1) bezwzględne przestrzeganie i kontrolowanie obowiązującej zasady, że za jakość wyrobu – zgodnie z przepisami oraz warunkami technicznymi, recepturą, dokumentacją konstrukcyjną i technologiczną – ponoszą odpowiedzialność kierownicy przedsiębiorstw i spółdzielni (wytwórców wyrobów) oraz kierownicy komórek produkcyjnych i podlegli im pracownicy, w ramach mianowicie swego zakresu działania, posiadanych uprawnień i ustalonego zakresu odpowiedzialności,

2) ustalenie odpowiedzialności dyrektora przedsiębiorstwa produkcyjnego i pracowników kontroli technicznej w przedsiębiorstwie za dopuszczenie do produkcji materiałów (surowców, tworzyw, półwyrobów) nie odpowiadających wymaganiom ustalonym dla da-

nego wyrobu, za tolerowanie wad i usterek w półwyrobach oraz za dopuszczenie do wysyłki wyrobów wadliwych,

3) nałożenie obowiązku prowadzenia rejestru, reklamacji w każdym przedsiębiorstwie produkcyjnym, przy czym każda reklamacja, zgłoszona producentowi wyrobu przez bezpośredniego użytkownika lub przez organizacje handlowe, powinna być wszechstronnie i obiektywnie zbadana pod kątem widzenia zaspokojenia słuszných roszczeń nabywcy, poprawy jakości wyrobów na przyszłość i wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do winnych wyprodukowania i dopuszczenia do obrotu wyrobów złej jakości,

4) ustalenie trybu składania reklamacji i wniosków w sprawie wadliwej lub przestarzałej konstrukcji i receptury oraz reklamacji z tytułu złego wykonania wyrobu (u bezpośredniego sprzedawcy lub u producenta stosownie do obowiązujących warunków dostaw),

5) nałożenie na zjednoczenia przemysłowe obowiązku przeprowadzania systematycznej analizy przyczyn i sposobu załatwiania reklamacji dotyczących jakości produkowanych wyrobów oraz strat wynikłych z tego tytułu,

6) określenie dodatkowych obowiązków specjalistycznych jednostek inspekcyjnych (np. PIH), powołanych do kontroli jakości wyrobów w dziedzinie zwalczania wadliwej produkcji,

7) zobowiązanie jednostek handlowych (zbytu, zaopatrzenia) do wycofywania zamówień u producentów w wypadkach notorycznie złej jakości wyrobów i odstępowanie od umowy dostawy w sposób i ze skutkami określonymi w ogólnych warunkach dostaw.

Uchwała nr 226 podaje także ważną wskazówkę, a mianowicie tę, że jeżeli przyczyną wadliwej jakości jest norma techniczna (zakładowa, branżowa, Polska Norma), to producent obowiązany jest wystąpić we właściwym trybie o jej zmianę lub zniesienie.